

Lænke-ambulatorierne

Foretræde for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
vedrørende det fremtidige tilsyn med alkoholbehandling

24. februar 2015

Indhold

- § Kort om Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

- § Tilsyn med ambulatant alkoholbehandling i dag

- § Potentielle udfordringer, når tilsyn med ambulatant alkoholbehandling overgår til Socialtilsynet

- § Tilsynsvirvar?

- § Om Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

Kort om Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

§ Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

- § Er en erhvervsdrivende fond, der not-for-profit driver behandlingssteder for personer med alkohol- og stofmisbrug
- § Har vedtægtsbestemt forpligtigelse til at bidrage til
  - § Udvikling af kvalitet og anerkendte metoder i misbrugsbehandling
  - § Forebyggelse og oplysning om misbrug og behandlingsmuligheder
- § Deler **fuldkommen** ønsket om et grundigt og fagligt kompetent tilsyn med behandling

§ Lænke-ambulatoriernes brugere er helt overvejende 'almindelige' mennesker uden andre problemer end et for stort alkoholforbrug. De er helt overvejende

- § I arbejde
- § Gift og har i øvrigt et socialt netværk
- § Uden "sager" i kommunale forvaltninger

TILSYN MED AMBULANT ALKOHOLBEHANDLING I DAG

- § Som erhvervsdrivende fond er Lænke-ambulatorierne underlagt Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed. Erhvervsstyrelsen fører blandt andet tilsyn med
  - § Om vedtægterne lever op til lovens bestemmelser
  - § Forvaltningen af fondens økonomi, blandt andet løbende drift, kapitalforvaltning, uddelinger, revision - erhvervsdrivende fonde er underlagt årsregnskabslovens regler
  - § Bestyrelsens og ledelsens kompetencer
  - § Som noget nyt skal fonden desuden redegøre for om fonden lever op til en række anbefalinger for god fondsledelse efter princippet om følg eller forklar

- § Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, herunder
  - § Patientsikkerhed
  - § Sundhedsfaglig acceptabel og forsvarlig standard

§ Kommunerne

1. Godkender private alkoholbehandlingstilbud efter retningslinjer udstukket af Sundhedsstyrelsen, herunder
  - § Medarbejdere og faglige kompetencer
  - § Behandlingsmetoder
  - § Målgruppen for behandling
  - § Tilrettelæggelse af behandlingsindsatsen
  - § Behandlingens varighed, intensitet, organisering og takster
  - § Opfølgning på behandling
  - § Dokumentation og kvalitetsudvikling

2. Beslutter suverænt, om man ønsker at indgå samarbejdsaftale med et (godkendt) privat alkoholbehandlingstilbud
  - § Hvis der ikke indgås samarbejdsaftale, kan alkoholbehandlingstilbuddet ikke opkræve betaling for sin behandling hos kommunen

POTENTIELLE UDFORDRINGER, NÅR TILSYN MED AMBULANT ALKOHOLBEHANDLING OVERGÅR TIL SOCIALTILSYNET

Socialtilsynet versus Erhvervsstyrelsen

§ Socialtilsynets nuværende tilsynsmodel har blandt andet to temaer med følgende underkriterier og indikatorer:

§ Tema: Organisation og ledelse

§ Kriterium: Tilbuddet har en faglig kompetent ledelse

§ Indikator: Ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet

§ Indikator: Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse

§ Tema: Økonomi

§ Kriterium: Tilbuddet er økonomisk bæredygtigt

§ Indikator: Revisor har ikke anført forbehold eller væsentlige supplerende oplysninger...

§ Indikator: Rimeligt forhold mellem omsætning samt planlagte investeringer og dækningsgrad....

§ Indikator: Soliditetsgrad er rimelig....

Socialtilsynet versus Erhvervsstyrelsen

- § Erhvervsstyrelsens tilsyn med Lænke-ambulatorierne (som erhvervsdrivende fond) har samme indhold og fokus, hvorfor der potentielt kan opstå modstridende vurderinger – hvilken af de to tilsynsmyndigheder har forrang?
- § Kan Socialtilsynets vurderinger af økonomi ”rumme”, at fx Lænke-ambulatorierne har en vedtægtsbestemt pligt til
  - § Udvikling af kvalitet og anerkendte metoder i misbrugsbehandling
  - § Forebyggelse og oplysning...hvilket fordrer et vist overskud på den løbende drift?
- § Eksempler på Lænke-ambulatoriernes udvikling, forebyggelse og oplysning:
  - § Rådgivning til pårørende – også til borgere i kommuner, der ikke vil betale herfor
  - § Udvikling af en app, der blandt andet hjælper med at identificere risikosituationer og årsager til alkoholtrang, og som er stillet gratis til rådighed for alle
  - § Deltagelse i Sundhedsstyrelsens udviklingsprojekt ”Kvalitet i Alkoholbehandling”
  - § Massiv investering i oplysningskampagne i forbindelse med Uge 40

Socialtilsynet versus Sundhedsstyrelsen

- § Sundhedsstyrelsen har netop – og med stor grundighed – udviklet en tilsynsmodel for ambulant alkoholbehandling, der blandt andet har fokus på, om der foregår en lægefaglig forsvarlig:
  - § Udredning af patienters alkoholmisbrug
  - § Modtagelse og visitation med henblik på afrusning og abstinensbehandling
  - § Udlevering af lægeordineret medicin
  - § Servicering og kalibrering af apparatur til måling af alkoholpromille samt om der er det nødvendige udstyr til behandling, hvis der skulle forekomme overdosering af benzodiazepiner
  - § Behandling til nedsættelse af risiko for recidiv

- § I lovforslaget nævnes, at Sundhedsstyrelsens tilsyn skal supplere Socialtilsynets tilsyn, men hvis Socialtilsynet skal kunne vurdere et alkoholbehandlingstilbuds metoder, resultater og kompetencer bør de oparbejde et vist minimum af sundhedsfaglige kompetencer
  - § Hvis ikke risikeres, at der – helt mod intentionen – bliver tale om tilsyn uden tilnærmelsesvis nødvendig indsigt i og viden om alkoholbehandling.

Socialtilsynets tilsynsmodel

- § Socialtilsynets nuværende tilsynsmodel har – af gode grunde – sit udgangspunkt i Serviceloven og handler derfor helt overvejende om dag- og døgntilbud til mennesker med nedsat funktionsevne og udsatte unge.
- § Fælles for tilbuddene underlagt Socialtilsynet er, at de er visiteret af kommunerne, mens Lænke-ambulatoriernes tilbud er et ambulante frit-valgs-tilbud under sundhedsloven. Det betyder, at
  - § Borgeren vælger **frivilligt**, om de vil benytte Lænke-ambulatorierne og kan på et hvilket som helst tidspunkt **vælge at stoppe** behandlingen
  - § Når borgeren ikke længere ønsker behandling, **ophører kommunens betaling** til Lænke-ambulatorierne
- § Af tilsynsmodellens ca. 35 såkaldte indikatorer, synes 23 i bedste fald irrelevante i forhold til at føre tilsyn med ambulante alkoholbehandling og/eller at føre tilsyn med en erhvervsdrivende fond.
- § Udvalgte indikatorer og deres irrelevans i forhold til ambulante alkoholbehandling er illustreret på de følgende sider.

Bemærkninger til Socialtilsynets tilsynsmodel

Tilsynsmodellens indikatorer	Bemærkning
Tema: Uddannelse og beskæftigelse	
Indikator 1.a: Tilbuddet opstiller i samarbejde med borgerne konkrete mål for borgernes skolegang, uddannelse eller beskæftigelse, og der følges op herpå.	Irrelevant, da Lænke-ambulatoriernes brugere typisk allerede er i arbejde eller uddannelse – og i øvrigt normalt ville frabede sig indblanding heri.
Indikator 1.b: Borgerne er i undervisningstilbud, uddannelse, beskæftigelse, beskyttet beskæftigelse eller dagtilbud i form af aktivitets- og samværstilbud.	Irrelevant, da Lænke-ambulatoriernes brugere typisk allerede er i arbejde eller uddannelse.
Tema: Selvstændighed og relationer	
Indikator 2.a: Tilbuddet opstiller i samarbejde med borgerne konkrete, individuelle mål for borgernes sociale kompetencer og selvstændighed, og der følges op herpå.	Irrelevant, da Lænke-ambulatoriernes brugere typisk ikke har problemstillinger knyttet til sociale kompetencer og selvstændighed – og i øvrigt normalt ville frabede sig indblanding heri.
Indikator 2.b: Borgerne indgår i sociale relationer, fællesskaber og netværk i det omgivende samfund.	Irrelevant, da Lænke-ambulatoriernes brugere typisk ikke har problemstillinger knyttet til sociale relationer, fællesskaber og netværk – og i øvrigt normalt ville frabede sig indblanding heri.
Indikator 2.c: Borgerne har med udgangspunkt i deres ønsker og behov herfor kontakt til og samvær med deres familie og netværk i dagligdagen.	Irrelevant, da Lænke-ambulatoriernes brugere typisk har kontakt til og samvær med familie og netværk – og i øvrigt normalt ville frabede sig indblanding heri.

Bemærkninger til Socialtilsynets tilsynsmodel

Tilsynsmodellens indikatorer	Bemærkning
Tema: Målgruppe, metoder og resultater	
Indikator 3.c: Tilbuddet kan dokumentere positive resultater i forhold til opfyldelsen af de mål, de visiterende kommuner har opstillet for borgernes ophold.	Irrelevant, da kommuner ikke visiterer til ambulante alkoholbehandling.
Indikator 4.b: Borgerne har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og hverdagen i tilbuddet i overensstemmelse med deres ønsker og behov.	Irrelevant, da brugerne kan forlade behandlingen på et hvert tidspunkt – og sætter i øvrigt selv målene for deres behandling.
Indikator 5 a: Borgerne trives i tilbuddet.	Irrelevant, da brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Indikator 6.a: Tilbuddets pædagogiske indsats sikrer, at magtanvendelser så vidt muligt undgås.	Irrelevant, da tilbuddet ikke har nogen form for beføjelser til at udøve magt, lige som brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Indikator 6.b: Tilbuddet dokumenterer og følger op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.	Irrelevant, da tilbuddet ikke har nogen form for beføjelser til at udøve magt, lige som brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Indikator 7.a: Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at der ikke forekommer overgreb i tilbuddet.	Irrelevant, da tilbuddet ikke har nogen form for beføjelser til at udøve magt, lige som brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Indikator 7.b: Tilbuddets beredskab i forhold til at forebygge overgreb er tilpasset målgruppen og er kendt af medarbejderne.	Irrelevant, da der ikke forekommer overgreb, lige som brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.

Bemærkninger til Socialtilsynets tilsynsmodel

Tilsynsmodellens indikatorer	Bemærkning
Tema: Organisation og ledelse	
Indikator 8.a: Ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Indikator 8.c: Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Indikator 9.a: Borgerne har i forhold til deres behov tilstrækkelig kontakt til personale med relevante kompetencer.	Irrelevant, da brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Tema: Økonomi	
Indikator 11.a: Tilbuddets revisor har ikke anført forbehold eller væsentlige supplerende oplysninger i erklæringen til tilbuddets regnskab og årsrapport.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Indikator 11.b: Der er et rimeligt forhold mellem tilbuddets forventede omsætning på den ene side og planlagte investeringer og dækningsgrad på den anden side, jf. tilbuddets budget.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Indikator 11.c: Tilbuddets soliditetsgrad (nøgletal) er rimelig set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.

Bemærkninger til Socialtilsynets tilsynsmodel

Tilsynsmodellens indikatorer	Bemærkning
Tema: Økonomi	
Indikator 12.a: Tilbuddets budget afspejler tilbuddets målgruppe, metoder samt tilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer.	Erhvervsstyrelsen har i Lænke-ambulatoriernes tilfælde i et vist omfang som fondsmyndighed tilsyn med det samme. Lænke-ambulatorierne er i øvrigt nødt til at oparbejde overskud på driften for at indfri sin forpligtigelse til blandt andet udviklings- og oplysningsvirksomhed.
Indikator 13a: Tilbuddets økonomiske nøgletal, som fremgår af tilbuddets årsrapport, er i overensstemmelse med regnskabet.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Indikator 13.b: Pengestrømmene mellem en koncerns enkelte virksomheder kan følges i budget og regnskab.	Erhvervsstyrelsen har som fondsmyndighed tilsyn med det samme i Lænke-ambulatoriernes tilfælde.
Tema: Fysiske rammer	
Indikator 14.a: Borgerne trives med de fysiske rammer.	Irrelevant, da brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.
Indikator 14.b: De fysiske rammer og faciliteter imødekommer borgernes særlige behov.	Irrelevant, da brugerne kun fortsætter behandlingen så længe, de selv ønsker.

TILSYNSVIRVAR?

Tilsynsinstanter i dag og i fremtiden

§ Tilsynsinstanter i dag

- § Erhvervsstyrelsen
- § Beliggenhedskommunen (dels som godkendende instans, dels som instans, der beslutter, om der ønskes et samarbejde og dermed kan opkræves betaling)
- § Sundhedsstyrelsen

§ Tilsynsinstanter i fremtiden

- § Erhvervsstyrelsen
- § Beliggenhedskommunen (vil ikke længere formelt skulle godkende, men skal vel stadig beslutte, om der ønskes et samarbejde, og dermed om et privat alkoholbehandlingstilbud kan opkræve betaling fra kommunen) ?
- § Sundhedsstyrelsen
- § Socialtilsynet (overtager den formelle godkendelse og fører tilsyn med forhold, som er overlappende med tilsynet fra Erhvervsstyrelsen, Sundhedsstyrelsen og ikke mindst beliggenhedskommunen, som naturligt stadig har en interesse i ordentlige samarbejdspartnere)

OM FONDEN LÆNKE-AMBULATORIERNE I DANMARK

Om Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

- § Lænke-ambulatorierne er en non-profit organisation, hvor indtægterne alene skal dække omkostninger i forbindelse med alkoholbehandling og udvikling af nye og endnu bedre behandlingsmetoder.
- § Lænke-ambulatorierne er Danmarks største organisation til behandling af alkoholproblemer og hjælper hvert år ca. 3.000 mennesker og deres familier med alkoholbehandling.
- § Lænke-ambulatorierne har mere end 50 års erfaring med højt specialiseret, gratis, anonym, alkoholbehandling og rådgivning.
- § Lænke-ambulatorierne har
  - § 11 ambulatorier, der retter sig mod kommuner, virksomheder og privatpersoner.
  - § Et professionelt team af kompetente læger, psykologer, sygeplejersker og socialrådgivere, der altid står klar uden ventetid.
  - § Meget konkurrencedygtige priser

Yderligere information og baggrund? kontaktinfo:

KONTAKTINFORMATION:

Mikael Jakshøj

Direktør

Fonden Lænke-ambulatorierne i Danmark

Peter Bangs Vej 1 G, 4. sal

DK 2000 Frederiksberg

Dir.nr. 39 455 460

Mobilnr. 2055 3170

Mail: mija@laenke-ambulatorierne.dk

Website: www.laenken.dk